

Як виконувати з дитиною домашні завдання.

Рекомендації щодо спільного виконання домашніх завдань молодших школярів.

Домашні завдання молодших школярів по способам виконання можна розділити на наступні основні види: письмові, текстові, математичні, мнемонічні.

До письмових завдань віднесемо переписування вправи або рішення задачі в зошит. Причому слід відокремити лист від безпосереднього вирішення. Процес письма сам по собі є досить трудомістким для молодшого школяра. Його відчуття можна порівняти з відчуттями людини, який пише ручкою, що постійно міняє свою довжину. Процес письма вимагає від школяра безперервного пристосування, і тому дитина не може довго займатися письмовою роботою, а значить, кількість виконаних вправ не покращує якості листи.

Батьки можуть сприяти поліпшенню почерку дитини:

- Заглядаючи в зошити школяра, кожен раз знаходите красиво написані літери, рядки, сторінки і хваліть за них.
- Працювати над красою почерку можна, поклавши кальку на сторінки прописів і обводячи букви.
- Не змушуйте писати дитини безвідривним листом, якщо бачите, що це йому складно. Нехай він після написання кожної літери відриває ручку від листа, такий спосіб істотно полегшить дитині процес листи.
- Під час виконання завдань, де лист виконує другорядну роль, ніколи не критикуйте якість почерку дитини.

До текстових завдань можна віднести завдання прочитати і переказати текст. Буває, що молодші школярі при вигляді великого, на їхню думку, тексту взагалі відмовляються його читати. Особливо часто це трапляється з дітьми, у яких недостатня техніка читання і, як наслідок, нелюбов до предмета. Причинами негативного ставлення до читання можуть бути труднощі оволодіння навичкою читання, низькі оцінки за читання, відсутність сімейної традиції інтересу до книг і т. Д. Молодший шкільний вік надає батькам ще один шанс прищепити любов до читання. Ті діти, які багато читають, як правило, мають менше проблем в школі. Що ж можуть зробити батьки, щоб зацікавити молодшого школяра книгою? Перш за все, слід пам'ятати про значний вплив сімейної атмосфери на формування прагнень людини. Якщо в будинку багато книг, якщо в родині прийнято читати і обговорювати прочитане, швидше за все, і дитина буде небайдужий до книг. Можна ввести в сімейний уклад читання вголос.

Іноді батьки, зрозумівши, що дитина навчилася читати, кажуть. "Ось і читай тепер сам". При цьому дорослі не беруть до виду, що навіть для швидко читають дітей процес читання представляє достатню труднощі. Коли дитина читає вголос, він намагається читати голосно, чітко, виразно, швидко. На те, щоб розуміти весь зміст прочитаного, залишається не так багато сил. А на те, щоб отримувати задоволення від цього, і зовсім не залишається. Тому процес читання тісно пов'язується в поданні школяра з неприємними емоціями, і любов до книг зникає без сліду.

Щоб зберегти тліючий вогник інтересу до читання, потрібно продовжувати дитині читати вголос ті книги, які залучають його своїм сюжетом, барвистим оформленням, сучасними чи героїчними персонажами. При цьому батькам не можна забувати про найважливішій задачі молодшого шкільного віку - поліпшення техніки читання. У школі не приділяється належної уваги цій проблемі, хоча хороша шкільна успішність неможлива без високої техніки читання.

Щоб навчити свою дитину швидкого й легкого читання.

- Зробіть читання для дитини необхідним в житті навиком. Залишайте йому короткі записки, пишiть листи, складайте рiзні списки: продуктів, які треба купити, речей, які треба взяти в похід, книг, які треба прочитати.
- Організуйте будинку перегляди діафільмів. Старенький діапроектор - хороший помічник у цій справі. Повільна зміна кадрів, короткі підписи, зручні для читання, - все, що потрібно для підтримки в освоєнні техніки читання.
- Пропонуйте дитині текст для читання тільки тоді, коли ви йому його вже прочитали. Читати знайомий текст школяреві набагато легше і цікавіше (!), ніж зовсім незнайомий. Радість впізнавання того, що читаєш, - прекрасна помічниця в процесі поліпшення техніки читання.
- Використовуйте прийом паралельного читання: дорослий читає текст вголос, а дитина слідом за ним - про себе, водючи пальчиком по рядках. Таким чином усувається ситуації перевірки і оцінки якості дитячого читання з супутніми їм тривогою, скутістю, напругою.
- Цікавий прийом для тренування навичок читання "Секретний лист". Їм із задоволенням займаються навіть ті діти, які з огидою ставляться до читання. На великому аркуші паперу дорослий пише якесь слово великими літерами за допомогою білої свічки. Зрозуміло, що написане вами не буде видно на білому аркуші. Тепер дитині пропонується зафарбувати рiзними кольорами за допомогою фарб і пензля весь лист так, щоб не залишилося незафарбовані місця. Той момент, коли несподівано на кольоровому тлі з'являються білі букви, незмінно висвітлюється почуттям радісної подиву дитини. Так процес читання і приємні емоції міцно зв'язуються в поданні школяра, а прочитані таким незвичайним способом слова добре запам'ятовуються.
- Влаштовуйте для своєї родини рiзні ігри в слова і букви. Така захоплююча тренування допоможе дитині легко орієнтуватися в просторі букв і слів, швидко прочитувати знайомі слова, поповнювати багаж слів, в кінцевому підсумку поліпшити техніку читання.

Набагато легше готувати текстові домашні завдання не тільки тим школярам, у яких висока техніка читання, а й тим, хто знає певні прийоми роботи з текстами. Нижче ми наводимо деякі з цих прийомів, щоб ви могли допомогти дитині опанувати ними. Ваша допомога може тривати до тих пір, поки він не відчує переваги їх використання і не звикне до них.

1. Для засвоєння тексту будь-якого змісту використовуйте прийом поділу на частини, кількість яких не повинна перевищувати 6-7. Виділіть в кожній з них головну думку, придумайте назву. Можна до кожної частини намалювати невеликий схематичний значок - піктограму, за допомогою якої легко згадується основна ідея цієї частини.
2. Метод піктограм добре підходить і для заучування напам'ять віршів. Прочитайте один чотиривірш, запам'ятайте його, придумайте і намалюйте відповідну для кожного рядка піктограму. Перевірте, як ви запам'ятали чотиривірш, і переходите до наступного. Кожен раз, працюючи з черговим чотиривірш, пам'ятайте всі попередні. Звичайно, якщо щось забули, завжди можна скористатися текстом і підглянути.
3. Готуючи текст для переказу, чітко сформулюйте першу фразу. Повторіть її кілька разів з тим, щоб добре запам'ятати. Тепер вам не треба довго думати, перш ніж почати переказувати. Ви добре знаєте початок переказу. Цей простий прийом дозволяє надати впевненість учневі, задати потрібний темп мови і справити сприятливе враження, що теж важливо.
4. При роботі з текстами гуманітарного змісту (література, історія) використовуйте метод виділення важливої інформації. Намалюйте таблицю з наступними стовпчиками: "Люди", "Події", "Дати", "Важкі слова". Читаючи текст, поступово заповнюйте таблицю. Потім повторіть прочитане з опорою на інформацію в таблиці. Цей прийом допомагає учневі виділити і краще запам'ятати важку для нього частину тексту.

5. При роботі з текстом будь-якого змісту використовуйте метод контрольних питань. Нехай і дитина і дорослий, прочитавши текст, придумують кілька питань по ньому і підготують відповіді на них. Потім вони обмінюються питаннями і контролюють відповіді на них. У разі необхідності задав питання може доповнити відповідає або допомогти йому.

При виконанні математичних завдань у дітей можуть виникати труднощі з розумінням сенсу завдання. У цьому випадку батьки можуть запропонувати школяреві малювати картинки і схеми до завдань (тим більше що деякі програми передбачають складання схеми), розігрувати їх зміст за допомогою різних предметів і іграшок. Вирішуючи завдання, пояснюючи їх дитині, можна використовувати прийом відомості до протиріччя. Якщо дитина зробила помилку, то, як ми вже відзначали вище, дорослому слід спростити завдання настільки, щоб її рішення не викликало труднощі.

Іноді батьки вважають, що дитині, щоб навчитися вирішувати завдання, треба їх вирішити величезну кількість. Але сьогодні дитина може з горем навіпіл прорешать їх десяток, а завтра спіткнеться на першій же подібній. Значить, він не знає алгоритму рішення, не розуміє, як пов'язані між собою величини завдання. У такому випадку важливо навчити дитину розпізнавати в завданні відоме і те, що треба дізнатися, а також навчити визначати, чи достатньо даних для того, щоб вирішити задачу, - далеко не завжди дитина розуміє, що в задачі може "чогось не вистачати". Якщо ваш маленький учень відчуває труднощі з математикою, наберіться терпіння: цілком можливо, що зрозуміти, які конкретно розрахунки (складання або віднімання, множення або ділення) належить зробити, у нього вийде далеко не відразу. Для дитини саме слово "завдання" може вселяти страх, через який він уже не бачить ні умови, ні питання, ні тим більше способу розв'язання.

Щоб дитина не боялася завдань, просите його вирішувати їх в повсякденних ситуаціях ("Скільки пар взуття буде стояти в коридорі, коли з роботи повернеться тато? А коли ти підеш гуляти?" Або "Скільки яблук потрібно купити на три дні, якщо кожен з нас буде з'їдати в день по одному яблуку?"). Обов'язково заохочуйте дитину, якщо відразу не вийде вирішити правильно, не засмучуйтеся (і тим більше не демонструйте прикрість дитині) - значить, ваше завдання поки що складна. Освоїти практичні навички вирішення завдань нерідко допомагають ситуації, в яких дитина виявляється в позиції покупця ("Скільки тобі треба взяти грошей, щоб купити хліб і молоко? Я тобі дам 50 гривень. Скільки здачі тобі повинні дати?"). І не сумнівайтеся: рано чи пізно всі ваші старання принесуть свої плоди.

У початковій школі більшу частину домашніх уроків складають мнемонічні завдання, націлені на запам'ятовування інформації. Учням необхідно запам'ятати букви і цифри, закони і правила, вірші і прозу, слова з важкими орфограммами і іноземні слова. Якщо дитина використовує для запам'ятовування тільки один, найпоширеніший прийом - повторення, то це неминуче привнесе в навчання нудьгу. Батьки можуть допомогти освоїти школяреві цікаві ігрові прийоми запам'ятовування.